
Lov om forhandlinger og god handelsskikk i dagligvaresektoren m.v.

Advokat dr. juris Olav Kolstad

Hvorfor en lov om god handelsskikk?

- Matkjedeutvalgets maktanalyse
 - "Dersom kjøpermakten benyttes til å presse gjennom forretningsatferd, som er urimelig, men som ikke nødvendigvis rammes av konkurranseloven, mener utvalget det er behov for" lov om god handelsskikk (s. 107).
 - "[D]er paraplykjeden kan diktere mer eller mindre ensidige betingelser i avtalesettene, vil en slik utvikling være uheldig i forhold til en sunn konkurranse og et balansert maktforhold i matkjeden" (s. 108).
 - Hva med leverandørene?
- Skjevheter i maktbalansen som ikke reguleres tilfredsstillende i eksisterende lovverk
 - Stikkord: Portvoktermakt

Lovens oppbygning

- ❑ Formålsangivelse
 - Styrende for tolkningen av lovens bestemmelser
- ❑ Generell formulering av prinsippet om god handelsskikk
- ❑ Enkeltbestemmelser med konkretisering av prinsippet om god handelsskikk
 - Enkeltbestemmelsene ikke uttømmende
 - Det generelle prinsippet kommer til anvendelse der en atferd som ikke rammes av de spesielle bestemmelsene er i strid med lovens formål
- ❑ Sanksjonsbestemmelser
- ❑ Håndhevingskompetanse

Hvilke formål skal en lov tjene?

- ❑ Sikre at de avtaler som inngås sikrer en effektiv ressursutnyttelse i dagligvaresektoren, ved å legge til rette for en velfungerende forhandlingsmekanisme gjennom hele verdikjeden
- ❑ Sikre forbrukernes interesser i en effektivt fungerende distribusjonskjede
 - Forbrukerne skal sikres en rimelig andel av ytelser i verdikjeden for mat gjennom pris, utvalg, kvalitet og tilgjengelighet
 - Matkjedeutvalget s. 120.
- ❑ Godt kjøpmannskap skal oppmuntres, ikke gripes inn mot

Prinsippet om god handelsskikk

- ❑ Aktørene i verdikjeden for dagligvarer må til enhver tid behandle hverandre i tråd med prinsippet om god handelsskikk. Prinsippet om god handelsskikk innebærer at foretak skal opptre redelig, basere forretningsforhold på gjensidighet, unngå urimelige forretningsvilkår, tilstrebe en rimelig risikofordeling og respektere andre parters immaterielle rettigheter.
 - Matkjedeutvalget s. 120.
- ❑ Gjelder forhandlingene av alle dagligvarer
- ❑ Bør også gjelde storhusholdning
- ❑ Balansert prinsipp: Gjelder kjeder og leverandører

Balanse mellom ytelse og motytelse

- Rimelige forretningsvilkår gir balanse i kontraktsforholdet
- Utfordrende å identifisere motytelsen til økonomiske ytelser som rabatter, JM, hylleplassbetaling m.v.
 - Uspesifiserte lumpsumytelser
- Rabatter m.v. bør være rene prisavslag eller knyttet til konkrete motytelser
- Ytelser bør gis på produkt/kategori for å sikre åpenhet og videreføring til kunde.
- Risikofordeling

De-listing

- ❑ De-listing bør være objektivt begrunnet
 - Forbrukerpreferanser bør være retningsgivende
 - Unngå bruk av de-listing som straff
- ❑ Det bør etableres prosedyrer for de-listing
 - Melding til leverandør i god tid mv.

EMV

- ❑ Fra kunde til konkurrent
- ❑ Informasjonsproblematikk
- ❑ Likebehandling EMV og leverandørens merkevarer
- ❑ Behov for særlig immaterialrettslig regulering knyttet til EMV?
 - EMV og innovasjon

Distribusjon

- Distribusjon forutsetning for å komme ut i hyllen
- Kjedenes grossistvirksomheter tilbydere av distribusjonstjenester
- Sikre like konkurransevilkår mellom kjedenes og distributørens distribusjonsløsninger
- Sikre mindre leverandører tilgang til distribusjonstjenester på konkurransedyktige vilkår

Håndheving og sanksjoner

- Effektiv håndheving forutsetter et håndhenvingsorgan/en håndhevningensmyndighet
- Alvorlige brudd på loven bør kunne sanksjoneres
- Et Ombud for dagligvaresektoren?

Kontaktinformasjon

Olav Kolstad
Tel: 22 47 97 85
Email: oko@kvale.no

Kvale Advokatfirma DA
Fridtjof Nansens plass 4
Postboks 1752 Vika, N-0122 Oslo
Tel. +47 22 47 97 00
Fax +47 22 47 97 01

www.kvale.no